

3. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08 вересня 2005 року № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (дата звернення: 20. 04. 2024 р.)

4. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06 вересня 2012 року № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text> (дата звернення: 21. 04. 2024 р.)

Талдонова К. Г.,
докторка філософії з галузі знань «Право» (Ph.D),
доцентка кафедри теоретичної юриспруденції,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ЦИФРОВОЇ ТЕРАПІЇ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ

Інклюзивна освіта – це не лише обслуговування дітей з особливими освітніми потребами, це також реформа, яка підтримує та вітає різноманітність серед усіх учнів, студентів і дорослих, які самонавчаються впродовж життя. Інклюзивна освіта розглядається як засіб усунення відчуження, яке виникає через негативне ставлення та відсутність реакції на розмаїття раси, соціального класу, етнічного походження, мови, релігії, статі, сексуальної орієнтації та здібностей [6, с. 24-25]. Інклюзія як загальний феномен інтеграції суспільства, членами якого є суб'єкти з різними можливостями, потребами та соціальною чутливістю включає цифрову доступність як найголовніший, а для багатьох людей – єдино можливий спосіб комунікації, соціалізації, освіти й інтеграції в соціум загалом. Цифрова доступність (цифрова інклюзія) означає здатність людей з інвалідністю (а також осіб, які належать до соціально чутливих груп) отримувати доступ і використовувати цифрові технології та послуги нарівні з

іншими. Концепція цифрової доступності сформувалася у відповідь на потребу забезпечити, щоб усі люди, незалежно від їхніх здібностей, могли повною мірою брати участь у цифровому світі [6, с. 30]

На думку віце-президента Української асоціації розвитку інформаційних технологій в медицині Осташка В. Г., завдяки технологіям з'являються нові можливості для самої людини, не лише для експертів, які йому (їй) допомагають. «Цифрова терапія» — це управління процесом одужання за допомогою цифрових рішень. Особливість цифрової терапії полягає в тому, що пацієнт бере активну участь у процесі лікування, одужання, використовуючи гаджети. Людина максимально залучена до цього процесу і може ним керувати [7].

У контексті інклюзивності освітнього процесу в закладах вищої освіти є важливий аспект забезпечення здобуття якісної вищої освіти здобувачами з особливими освітніми потребами. Це підтверджується Порядком організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, який затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 635. (надалі – Порядок) [1]. Відповідно до п. 3 зазначеного Порядку заклади вищої освіти надають освітні послуги здобувачам освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром [1].

Також, не менш важливими у сфері інклюзивної освіти та в цілому інклюзії є декілька нижче наведених міжнародно-правових актів:

1. Загальна декларація прав людини – це нормативно-правовий акт, прийнятий Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй у 1948 році. У ньому встановлюються основні права та свободи людини, на які мають право всі люди, включно з правами людей з інвалідністю [2].

2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права (1966). Це – міжнародний договір, який визнає економічні, соціальні та культурні права людей. Він проголошує однакове право всіх людей, у тому числі людей з інвалідністю, на працю, освіту, охорону здоров'я та соціальне забезпечення [3].

3. Марракеський договір про полегшення доступу сліпих, осіб з порушеннями зору або іншими обмеженнями з причин інвалідності сприймати друковану інформацію до опублікованих творів, ухвалений Всесвітньою організацією інтелектуальної власності у 2013 році, спрямований на розширення доступу до опублікованих робіт для людей з інвалідністю читання, дозволяючи для створення та розповсюдження примірників у доступному форматі [4].

Цифровізація освіти сприяє підвищенню її якості, адже сьогодні спостерігається тенденція збільшення кількості віртуальних освітніх платформ, цифрових інструментів та електронних ресурсів для навчання онлайн та офлайн. Це істотно полегшує досвід до освітнього процесу людей з особливостями психофізичного розвитку [5, с. 40].

Тож підсумуймо, цифрова терапія та доступність є невід'ємними частинами здобуття інклюзивної освіти в академічному середовищі. Досить новим і релевантним в плані тотальної цифрової доступності для української вищої освіти є феномен інклюзивної свободи, оскільки у нас освітні середовища апріорі передбачають певні обмеження та керованість суб'єктів. Ініціативи з навчання та освіти мають на меті надати людям універсальні навички та знання, необхідні для ефективного використання цифрових технологій.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів від 10 липня 2019 року № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/635-2019-%D0%BF#Text>.

2. Загальна декларація прав людини Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.

3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966 року (ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII (2148-08) від 19.10.73). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#top.

4. Марракеський договір про полегшення доступу сліпих, осіб з порушеннями зору або іншими обмеженнями з причин інвалідності сприймати друковану інформацію до опублікованих творів Всесвітньої організації інтелектуальної власності (Дата набрання чинності для України 08.09.2023р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/999_001-13#Text

5. Будник О. Б., Кондур О. С., Дяків І. Б. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ: РЕАЛІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: «Педагогічні науки»*. 2020. № 3. С. 39–45. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/3919/4183>.

6. Давиденко Г.В. Цифрова інклюзія та доступність: соціальна діджиталізація: монографія\Ганна Давиденко. Вінниця: ТВОРИ, 2023. 240 с. URL: https://vsei.vn.ua/images/Doc/Nauka/Inclusivna_osvita/cifrova-inklyuziya-ta-dostupnist-socialna-didzhitalizaciya.pdf

7. Підсумки онлайн-конференції «Цифрова інклюзія: роль технологій у соціальній інтеграції людей розладами спектру аутизму та порушеннями мовлення» за інформаційної підтримки Міністерства освіти і науки України від 13 січня 2021 року. URL: <https://nv.ua/ukr/project/cifrova-inklyuziya-v-sociumi-osviti-ekonomici-proekt-huavey-ukrajina-50133006.html>